

TRAINING OF CZECH AND SLOVAK JUDGES
IN EU COMPETITION LAW

SI2.604873-HT.3290

VÝKON DOHL'ADU NAD VEREJNÝM OBSTARÁVANÍM

Zákon č. 263/1993 Z. z.

Zákon č. 263/1993 Z. z. o verejnom obstarávaní tovarov, služieb a verejných prác – účinný od 1.1.1994 – reglementácia pravidiel verejného obstarávania a dohľadu nad verejným obstarávaním

Dohľad nad verejným obstarávaním vykonávalo Ministerstvo výstavby a verejných prác a Krajské úrady

Krajské úrady v rámci výkonu dohľadu: upozorňovali obstarávateľa na zistené nedostatky, vykonávali previerky použitých foriem obstarávania, vybavovali sťažnosti a podnety, ukladali pokuty

Zákon č. 263/1999 Z. z.

Zákon č. 263/1999 Z. z. – účinný od 1.1.2000

- Zriadenie ÚVO
- Reglementácia konania o námietkach
- Kontrola pred uzavretím zmluvy
- Zákonná legitímácia úradu pre podanie žaloby na určenie neplatnosti zmluvy

Zákon č. 523/2003 Z. z.

□ Zákon č. 523/2003 Z. z. – účinný od 1.1. 2004

- Transpozícia dohľadovej smernice
- Konanie o námietkach pred a po uzavretí zmluvy,
- Kontrola pred a po uzavretí zmluvy,
- Ukladanie pokút
- Určovacie žaloby
- Úprava komisií v rámci rozhodovania o námietkach

Zákon č. 25/2006 Z. z.

- Zákon č. 25/2006 Z. z. – účinný od 1.2.2006
- Vypustenie konania o námietkach po uzavretí zmluvy
- Zavedenie kaucie
- Zák. č. 232/2008 – úprava subjektívnej lehoty pre začatie správneho konania vo veci uloženia pokuty
- Zák. č. 213/2009 – kontrola pred uzretím zmluvy – úprava nových subjektov, ktoré môžu podať podnet na výkon kontroly pred uz. Zml.
- Zák. č. 503/2009 – zrušenie postupu zadávania zákazky v konaní o námietkach v prípade nedoručenia dokumentácie
– koncentračná zásada v konaní o námietkach

Zákon č. 25/2006 Z. z.

- -- procesná úprava kontroly po uzavretí zmluvy v ZoVO
- -- ukládanie pokút – úprava absorpčnej zásady, úprava subjektívnej lehoty na začatie správneho konania

Zákon č. 25/2006 Z. z.

Zákon č. 28/2013 Z. z. – účinný od 18. 2. 2013

- - autoremedúra
- - koncentrácia rozhodovania úradu o námietkach v dvoch štádiách procesu verejného obstarávania
- Námietky je potrebné doručiť v prekluzívnych lehotách (námietky nestačí podať v posledný deň lehoty na poštovú prepravu)
- Doručenie námietky nemá odkladný účinok
- Viazanosť úradu obsahom podanej námietky

Zákon č. 25/2006 Z. z.

- Komisie aj ústne pojednávanie sa vypustili z textu zákona,
- Informácia o záveroch konania,
- V rozhodnutí ÚVO musí uviesť taxatívny výpočet porušených ustanovení ZoVO a uviesť stručný návod ako predísť pro futuro k porušeniu ZoVO,
- Zavádza sa inštitút ex ante kontroly
- Zavádza sa jeden procesný postup v rámci kontroly pred a po uzavretí zmluvy

Z aplikačnej praxe

preskúmanie protokolu z výkonu kontroly v rámci
správneho súdnictva
aplikácia priameho účinku revíznej smernice

STANOVOVANIE,
DOKAZOVANIE
A POSUDZOVANIE
KVALIFIKÁCIE,
PROCEDURÁLNYCH
PRAVIDIEL A ZÁSAD POSTUPU
ZADÁVATEĽA

C-368/10 Jednoznačnosť

- **zásada transparentnosti implikuje, aby všetky podmienky a spôsoby postupu vedúceho k zadaniu zákazky boli formulované jasne, presne a jednoznačne v oznámení o vyhlásení verejného obstarávania alebo v súťažných podkladoch**, tak aby sa na jednej strane umožnilo všetkým primerane oboznámeným a obvykle obozretným uchádzačom pochopiť ich presný rozsah a vykladať ich rovnakým spôsobom, a na druhej strane aby bol verejný obstarávateľ schopný skutočne overiť, či ponuky uchádzačov zodpovedajú kritériám, ktorými sa riadi predmetné obstarávanie

Jednoznačnosť

1151-171-7000/2008

- Podmienka účasti: zoznam dôležitých dodávok rovnakých, ako sú uvedené v opise predmetu obstarávania, s min. objemom dodávok 45 000 ton, z ktorých musí byť min. 22 500 ton dodaných nákladnými autami

Jednoznačnosť

- Uchádzač predložil požadovaný Zoznam dodávok potvrdených odberateľmi v požadovanom objeme
- Kontrolovaný: úspešný uchádzač predloženými dokladmi potvrdil iba skutočnosť, že tovar bol nákladnými autami prevážaný zo železničnej stanice do skladu odberateľa, čím nebola preukázaná technická spôsobilosť uchádzača

Jednoznačnosť

- ÚVO: kontrolovaný v znení predmetnej podmienky účasti určil iba množstvo dodanej soli a spôsob jej dodania, pričom dostatočne nešpecifikoval pojem „dodaných nákladnými autami“, najmä či sa jedná o prepravu nákladnými autami z miesta skladu na miesto určenia, alebo len o vykládku železničných vozňov zo železničnej stanice na miesto určenia
- Nedostatočný spôsob stanovenia dôkazných prostriedkov zo strany kontrolovaného, ktorými uchádzači preukazujú splnenie podmienok účasti (v tomto prípade technickú spôsobilosť), nesmie byť na ujmu uchádzačom

C-368/10

- Článok 48 smernice 2004/18 (§ 28 ods. 1) **vymenúva vyčerpávajúcim spôsobom** prvky, na základe ktorých môže verejný obstarávateľ posúdiť a overiť technickú a odbornú spôsobilosť uchádzačov
- Okrem toho, hoci článok 44 ods. 2 smernice (§ 32 ods. 6) umožňuje, aby verejný obstarávateľ stanovil minimálnu úroveň spôsobilosti, ktorú musí spĺňať uchádzač na to, aby sa jeho ponuka zohľadnila na účely zadania zákazky, táto úroveň môže byť stanovená **iba odkazom na prvky vymenované v článku 48**, pokiaľ ide o technickú a odbornú spôsobilosť

§ 28 ods. 1

- § 28 ods. 1 - obsahuje **taxatívne** vymedzený rozsah dokladov, ktorými záujemcovia alebo uchádzači preukazujú technickú alebo odbornú spôsobilosť v procese verejného obstarávania
- taxatívnosť rozsahu dokladov platí aj pre verejného obstarávateľa, tzn. verejný obstarávateľ má možnosť vybrať si jednu alebo niekoľko z podmienok účasti uvedených v ustanovení § 28 ods. 1
- nie je však oprávnený stanoviť si ľubovoľné podmienky účasti, týkajúce sa preukázania technickej alebo odbornej spôsobilosti, tzn. nad rámec možností upravených v § 28 ods. 1, resp. ich taxatívny rozsah akýmkoľvek spôsobom meniť

§ 28 ods. 1 písm. b)

- zoznamom **stavebných prác uskutočnených** za predchádzajúcich 5 rokov...
- 685-6000/3/2010
- Podmienka účasti: zoznamom stavebných prác uskutočnených za predchádzajúcich 5 rokov, t. j. **stavieb riadne odovzdaných**

§ 28 ods. 1 písm. b)

- Kontrolovaný **stanovil prísnejšie kritériá** na preukázanie technickej a odbornej spôsobilosti uchádzačov než stanovuje ZVO
- porušil zásadu nediskriminácie záujemcov, najmä tých, ktorí mohli predložiť zoznam uskutočnených prác za predchádzajúcich 5 rokov bez podmienky, že by požadovaný rozsah stavebných prác musel byť už ukončený, ako aj tých, ktorí boli dodávateľmi stavebných prác bez toho, že by boli dodávateľmi stavieb, ako to stanovil kontrolovaný v súťažných podmienkach

C-218/11

- článok 47 smernice 2004/18 (§ 27) ponecháva verejným obstarávateľom značne veľký priestor
- Na rozdiel od článku 48 smernice týkajúceho sa technickej a odbornej spôsobilosti a stanovujúceho uzavretý systém, ktorý obmedzuje spôsoby hodnotenia a preverovania, ktoré majú k dispozícii verejný obstarávateľ, a v dôsledku toho aj ich možnosti formulovať kritériá, **článok 47 výslovne oprávňuje verejných obstarávateľov zvoliť si dokumenty, ktoré musia záujemcovia alebo uchádzači predložiť na preukázanie svojho ekonomického a finančného postavenia**

C-218/11

- Táto možnosť voľby však nie je neobmedzená
- minimálna úroveň spôsobilosti musí súvisieť s predmetom zákazky a musí byť primeraná tomuto predmetu
- prvok alebo prvky, ktoré si verejný obstarávateľ zvolí pri vymedzení minimálnej úrovne ekonomického a finančného postavenia, **musia byť objektívne vhodné na poskytnutie informácie o tomto postavení hospodárskeho subjektu**
- takto stanovená hranica **musí byť prispôbená významu dotknutej zákazky**
- musí objektívne predstavovať pozitívny ukazovateľ existencie dostatočného ekonomického a finančného zázemia na riadne plnenie tejto zákazky, **pričom nejde nad rámec toho, čo je v tejto súvislosti rozumne nevyhnutné**

§ 27

§ 27 ods. 1 je **dispozitívnej** povahy

Verejný obstarávateľ si môže na preukázanie finančného a ekonomického postavenia záujemcov zvoliť medzi uvedenými spôsobmi, resp. dokumentmi v predmetnom ustanovení, taktiež si však môže vybrať aj iné vhodné dokumenty/podmienky účasti, ktoré tam uvedené nie sú

výpočet dokumentov v § 27 ods. 1 je len demonštratívny, je v kompetencii verejného obstarávateľa rozširovať predmetný výpočet dokumentov v prípade potreby nad rámec tohto ustanovenia, prirodzene pri dodržaní najmä základných princípov verejného obstarávania uvedených v § 9 ods. 4 a primeranosti podmienky účasti vo vzťahu k predmetu zákazky podľa § 32 ods. 6

§ 27 ods. 1 písm. d)

□ 1065-7000/2012-71/4

Požiadavka: Musí byť preukázaný obrat **minimálne v hodnote 5 mil. EUR bez DPH za každý z predchádzajúcich 3 rokov (2008, 2009 a 2010)** v závislosti od vzniku alebo začatia prevádzkovania činnosti alebo ich ekvivalent v cudzej mene

§ 27 ods. 1 písm. d)

- ÚVO: mohli byť **diskriminovaní** a od predloženia ponúk v predmetnej verejnej súťaži odradení potenciálni uchádzači, ktorí **v niektorom z určených hospodárskych rokov nedosiahli** požadovanú výšku obratu v oblasti predmetu zákazky, ale **v priemere dosiahli** za každý z určených rokov vyšší ako určený obrat v oblasti predmetu zákazky,
- v ich prípade je z hľadiska finančného a ekonomického vytvorený predpoklad pre riadne plnenie predmetu zákazky

§ 35 Kritériá na hodnotenie ponúk

- § 35 ods. 1 - verejný obstarávateľ a obstarávateľ vyhodnocuje ponuky na základe kritérií na vyhodnotenie ponúk. Ponuky sa vyhodnocujú na základe
 - a) **ekonomicky najvýhodnejšej ponuky** (ENP) alebo
 - b) **najnižšej ceny.**

§ 35 ods. 3

- Ak sa ponuky vyhodnocujú na základe ENP, verejný obstarávateľ a obstarávateľ určí jednotlivé kritériá súvisiace s predmetom zákazky, ktorými sú napríklad kvalita, cena, technické vyhotovenie, estetické a funkčné charakteristiky, environmentálne charakteristiky, prevádzkové náklady, efektívnosť nákladov, pozáručný servis a technická pomoc, lehota dodania tovaru, lehota výstavby, lehota poskytnutia služieb.

§ 35 ods. 3

1120-6000/2012-ON/293

- „Kritéria vyhodnotenia ponúk“ - na základe kritérií ekonomicky najvýhodnejšej ponuky, a to:
 - 1. cena – 40%,
 - 2. výška zádržného – 40%,
 - 3. výška zmluvnej pokuty za nedodržanie termínu ukončenia prác (v € / deň) – 20%.

§ 35 ods. 3

ÚVO: § 35 ods. 3 ZVO určuje kritériá na vyhodnotenie ponúk len príkladmo, teda nevyklučuje určenie aj iných kritérií na vyhodnotenie ponúk

zádržné a zmluvná pokuta nie sú zákonom o verejnom obstarávaní exaktne zakázané požiadavka, aby kritériá, t. j. či už príkladmo uvedené v tomto ustanovení alebo iný inštitút/parameter, ktorý má byť za kritérium určený, súviseli s predmetom zákazky

§ 35 ods. 3

- inštitúty zádržné a zmluvná pokuta nesúvisia s predmetom zákazky, nakoľko nepredstavujú žiaden parameter samotného predmetu plnenia a ani neupravujú podmienky, za ktorých má byť predmet plnenia uskutočnený
- slúžia na zaistenie/zabezpečenie toho, aby dielo bolo zhotovené/uskutočnené podľa technických požiadaviek kontrolovaného a v súlade so zmluvnými podmienkami
- týmto nie je dotknuté právo verejného obstarávateľa využiť tieto inštitúty pre účely zabezpečenie záväzku vo forme zmluvných podmienok

§ 35 Cena za celý predmet

- 1. Cena za upratovanie objektov a vonkajších priestorov – **70 %**
- 2. Cena za čistenie lietadiel interiérové štandardné preletové do 40 sedadiel – **6 %**
- 3. Cena za čistenie lietadiel interiérové štandardné preletové do 80 sedadiel – **6 %**
- 4. Cena za čistenie lietadiel interiérové štandardné preletové do 200 sedadiel – **15 %**
- 5. Cena za čistenie lietadiel interiérové štandardné preletové do 300 sedadiel – **3 %**

§ 35 Cena za celý predmet

- Súčasťou opisu PZ aj:
- odvoz nebezpečného odpadu od lietadiel z tretích krajín do kontajnerov
- dezinfekcia 120 l kontajnerov po odvoze nebezpečného odpadu

- **Kontrolovaný:** tieto ceny tvoria nepodstatnú časť plnenia predmetu obstarávania, cena za spomínané položky je vzhľadom k predmetu zákazky nepatrná, má za to, že je na ňom, či uvedené položky zaradí do hodnotenia ponúk alebo nie

§ 35 Cena za celý predmet

- ÚVO: v záujme dodržania princípu hospodárnosti je nevyhnutné, aby sa hodnotila cena za celý predmet zákazky, nielen jej vybrané jednotlivé časti
- Aj nepatrný rozdiel v cene v ponukách uchádzačov totiž môže zmeniť poradie uchádzačov pri vyhodnotení ponúk
- Uchádzač, ktorý ponúkne najnižšie ceny v kritériách na hodnotenie ponúk stanovených kontrolovaným, nie je motivovaný, aby ponúkol aj najnižšiu cenu za poskytnutie činností „Odvoz nebezpečného odpadu a dezinfekcia kontajnerov po odvoze nebezpečného odpadu“, ktoré nie sú predmetom hodnotenia

§ 35 Cena za celý predmet

- 669-7000/2012-OK/4
- navrhovaná zmluvná cena musí obsahovať cenu za celý požadovaný predmet zákazky, sumár všetkých položiek, ktorý vychádza z ocenených položiek podľa výkazu výmer a dodávok na vymedzenú mernú jednotku vrátane jej množstva podľa výkazu výmer projektu, technických špecifikácií a podľa výkresovej a textovej časti projektovej dokumentácie
- V prípade, že ponuka uchádzača bude úspešná, nebudú sa brať do úvahy žiadne nároky na zmenu/úpravu ceny ponuky vyplývajúce z chýb alebo opomenutí povinností uchádzača, a to najmä z nesprávneho alebo nepresného ocenenia predmetu zákazky.

§ 35 Cena za celý predmet

- záujemcovia v rámci žiadostí o vysvetlenie súťažných podkladov žiadali o doplnenie špecifikácií položiek, ktoré absentujú vo výkaze výmer, o usmernenie, ako majú zapracovať do svojich ponúk rozdiely medzi výkazom výmer a dokumentáciou, resp. technickou správou (napr. v prípadoch rozdielov vo výmere jednotlivých položiek),
- Kontrolovaný im v rámci vysvetlenia oznámil, aby položky nezahrnuté do výkazu výmer, avšak vyplývajúce z projektovej dokumentácie, ocenili mimo výkaz výmer, tzv. pod čiarou

§ 35 Cena za celý predmet

- ÚVO: kontrolovaný pripustil existenciu určitých rozporov medzi výkazom výmer a projektovou dokumentáciou, ktorými sa však viac nezaoberal
- neuviedol, o ktoré položky má ísť,
- neuviedol ani, či tieto položky ocenené mimo výkaz výmer bude posudzovať pri samotnom vyhodnocovaní predložených ponúk podľa požiadaviek na predmet zákazky a následne podľa stanoveného kritéria na vyhodnotenie ponúk, ako ani či budú tieto „naviac položky“ predmetom zmluvy o dielo uzavretej s úspešným uchádzačom

C-454/06

- Za akých podmienok možno **zmeny existujúcej zmluvy** považovať za nové uzavretie zmluvy?
- Smernica neponúka výslovnú odpoveď na tieto otázky, ale prináša viacero relevantných usmernení, ktoré treba situovať do všeobecného rámca predpisov Spoločenstva v oblasti verejného obstarávania
- Z judikatúry vyplýva, že hlavným cieľom pravidiel Spoločenstva v oblasti VO je zabezpečiť voľný pohyb služieb a otvorenie nenarušenej hospodárskej súťaže vo všetkých členských štátoch

C-454/06

- Pri realizácii tohto dvojitého cieľa právo Spoločenstva uplatňuje najmä zásadu zákazu diskriminácie z dôvodu štátnej príslušnosti, zásadu rovnosti zaobchádzania s uchádzačmi a z nej vyplývajúcu povinnosť transparentnosti
- Na účely zabezpečenia transparentnosti postupov a rovnosti zaobchádzania s uchádzačmi sa zmeny ustanovení verejnej zmluvy vykonané počas doby jej platnosti považujú za nové uzavretie zmluvy vtedy, ak **majú znaky podstatne odlišné od pôvodnej zmluvy**, a teda preukazujú vôľu strán nanovo sa dohodnúť na podstatných náležitostiach tejto zmluvy

C-454/06

- Zmenu zmluvy možno považovať za **podstatnú**, ak
- zavádza podmienky, ktoré ak by figurovali v pôvodnom postupe VO, umožnili by pripustiť iných uchádzačov, než ktorí boli pripustení, alebo vybrať inú ponuku než tú, ktorá bola pôvodne vybratá,
- zmluvu vo významnej miere rozširuje aj na služby, ktoré v nej pôvodne neboli zahrnuté,
- mení ekonomickú rovnováhu zmluvy v prospech úspešného uchádzača spôsobom, s ktorým nepočítali ustanovenia pôvodnej zmluvy.

C-91/08

- **Zmena subdodávateľa**, aj keď je taká možnosť upravená v zmluve, môže vo výnimočných prípadoch predstavovať takú zmenu jedného z podstatných prvkov koncesnej zmluvy, keď uprednostnenie určitého subdodávateľa pred iným subdodávateľom, vzhľadom na osobitné vlastnosti predmetného plnenia, bolo rozhodujúcim prvkom na uzatvorenie zmluvy
- koncesné zmluvy na služby nie sú upravené nijakou zo smerníc
- Orgány verejnej moci, ktoré uzatvárajú tieto zmluvy, sú povinné dodržiavať základné pravidlá Zmluvy ES, články 43 ES a 49 ES, ako aj povinnosť transparentnosti, ktorá z nich vyplýva

Ďakujeme za pozornosť

robert.majchrak@uvo.gov.sk

pravne@uvo.gov.sk